

Univerzita Karlova v Praze
Pedagogická fakulta
Katedra francouzského jazyka a literatury

Bakalářská práce

**Francouzská mateřská škola
v porovnání s českou**

vedoucí bakalářské práce: Mgr. Tomáš Klinka

autor bakalářské práce: Markéta Zíková

obor studia: Specializace v pedagogice, ČJ - FJ

rok dokončení práce: 2013

Prohlášení

Prohlašuji, že bakalářskou práci s názvem Francouzská mateřská škola v porovnání s českou jsem vypracovala samostatně. Použitou literaturu a podkladové materiály uvádím v přiloženém seznamu literatury.

V Praze dne

.....
Podpis

Ráda bych poděkovala panu Mgr. Tomáši Klinkovi za jeho odborné konzultace a pomoc během celého psaní bakalářské práce. Dále mateřské škole v Clermont-Ferrand a mateřské škole na Praze 11, za jejich ochotu, vstřícné přijetí a konzultace, díky kterým mohla tato bakalářská práce vzniknout.

Abstrakt

Název bakalářské práce: Francouzská mateřská škola v porovnání s českou

Klíčová slova: mateřská škola, rámcový vzdělávací program, alternativní školky, Česká republika, Francie

Hlavním předmětem zkoumání bakalářské práce „Francouzská mateřská škola v porovnání s českou“ je fungování mateřských škol v České republice a ve Francii. První a druhá kapitola jsou zaměřeny na celkový vzdělávací systém v ČR a ve FR. Ve třetí a čtvrté kapitole je podán popis samotného fungování školek a získané poznatky ze školek Hrabáková a Jean de la Fontaine. Pátá kapitola pojednává o nejviditelnějším rozdílu mezi českou a francouzskou školkou a to o volné středě ve školním týdnu. Poslední, šestá, kapitola se věnuje alternativním školkám, jejichž trend se v poslední době více a více rozšiřuje nejen v České republice, ale i ve Francii.

Abstract

Title of the thesis: French nursery school compared to the nursery school in the Czech Republic

Keywords: nursery school, the general education program, alternative nursery school, Czech Republic, France

The main field of research in the „French nursery school compared to the nursery school in the Czech Republic“ study is to identify functioning of the nursery school in the Czech Republic and in France. The first and the second chapter focuses on the education system in both subject countries. The third and the fourth chapter debating mainly on description of practical functioning of the nursery schools and is further confronted with the findings from the visits of nursery schools Hrabáková and Jean de la Fontaine. Fifth chapter is devoted to most evident difference between the institutions in CZ and in FR. Last, sixth, chapter argues about alternative schools, which are being more and more developed in the Czech Republic but also in France.

Obsah

Úvod	7
1 Vzdělávací systém v České republice	10
1.1 Mateřská škola	10
1.2 Základní škola	10
1.3 Střední škola	11
1.4 Vysoká škola	11
2 Vzdělávací systém ve Francii	12
2.1 Mateřská škola (l'école maternelle)	13
2.2 Základní škola (l'école élémentaire)	13
2.3 Collège	14
2.4 Lycée	15
2.5 Univerzity a Grandes écoles	15
3 Mateřská škola v České republice	17
3.1 Rámcový vzdělávací program	17
3.2 Zápis	19
3.3 Den v mateřské škole	20
3.4 Učitelka v mateřské škole	21
3.5 Dítě v mateřské škole	22
3.6 Výdaje rodičů	23
3.7 Aktivity mateřské školy	23
3.8 Inspekce	24
4 Mateřská škola ve Francii	26
4.1 Vzdělávací program	27
4.2 Zápis	27

4.3	Den v mateřské škole	28
4.4	Učitelka v mateřské škole	29
4.5	Dítě v mateřské škole.....	30
4.6	Výdaje rodičů.....	30
4.7	Aktivity mateřské školy	31
4.8	Inspekce	32
5	Volná středa	33
6	Alternativní a soukromé školky	35
	Závěr.....	40
	Résumé	43
	Seznam použité literatury	47
	Seznam použitých zkratk	49
	Přílohy	50

Úvod

Mateřské školy tvoří první vzdělávací instituci, se kterou se dítě ve svém životě setkává. V České republice sice nejsou povinné, přesto ale dávají dítěti první pocity důležitosti, poskytují mu jednu z prvních možností integrovat se do kolektivu a učit se akceptovat další jedince kolem sebe. Mateřská škola pomáhá rozvíjet dítě nejen sociálně, ale i mravně, duševně, tělesně a esteticky. Dítě si rozšiřuje dosavadní zkušenosti a poznatky a je připravováno krok po kroku na vstup do základní školy. Učí se jistému řádu, pravidlům a povinnostem, přijímá nová omezení a proto přestup ze školky do školy bývá pro dítě mnohdy jednodušší nastupuje-li na základní školu z mateřské školy, než když vstupuje na základní školu přímo z prostředí domova. Prostředí mateřských škol se samozřejmě liší od toho důvěrně známého a prozkoumaného zázemí doma a tak mateřská škola dále učí dítě bojovat s případným strachem z něčeho nového a dosud nepoznaného. V neposlední řadě pomáhá navštěvování mateřské školy osamostatnit dítě, které zanedlouho zjistí, že i bez neustálé přítomnosti matky a celé rodiny se může bavit stejně dobře, jako s nimi.

Důvodem k výběru tématu bakalářské práce s názvem „Francouzská mateřská škola v porovnání s českou“ byl můj roční pobyt ve Francii jako au-pair. Měla jsem možnost setkávat se s prostředím mateřských škol prakticky denně. Sice jen na pár chvil při vyzvedávání dítěte, ale i přesto jsem si nemohla nevšimnout již na první pohled několika patrných rozdílů. Následná domácí práce s dítětem nad školními úkoly ještě více podnítila můj zájem o rozdílnost či shodnost mezi dvěma stejnými vzdělávacími institucemi v jiných zemích. Spousta z těchto odlišností mě zaujala a napadlo mě, že by mohlo být velmi zajímavé a přínosné zabývat se tímto tématem více do hloubky. Kontaktovala jsem tedy několik mateřských škol v Praze i v Clermont-Ferrand a s vysvětlením, proč potřebuji přístup k nim do školky, jsem je požádala zda by mě mohli přijmout a paní ředitelky mi mohly odpovědět na několik otázek. Vyřídila jsem potřebné formality a v lednu se vydala do mateřské školy v Praze, do školky v Clermont-Ferrand v průběhu února. Ve školkách jsem strávila několik dní s dětmi, ve Francii jsem doprovodila děti na návštěvu muzea moderního umění a následoval individuální rozhovor s oběma ředitelkami. Následně jsem zpracovávala získané informace a ty potom porovnávala a zapracovávala do bakalářské práce.

Cílem je objasnit vzdělávací systém v ČR a ve FR a zároveň popsat fungování mateřských škol v obou zemích. Ukázat na odlišnosti a shody MŠ a vysvětlit, jak fungují

MŠ v praxi. Proto je potřeba školky navštívit a teoretické informace následně doplnit o poznatky z rozhovorů s ředitelkami MŠ.

První dvě kapitoly této bakalářské práce jsou věnovány vzdělávacímu systému od mateřských po vysoké školy v obou zemích obecně. Mateřské školy jsou bezpochyby součástí každého vzdělávacího procesu, který však opustěním školky nekončí. Z tohoto důvodu se domnívám, že je důležité čtenáři vysvětlit a ukázat jak vypadá a jak pokračuje následné vzdělávání v České republice a jak ve Francii.

Ve třetí a čtvrté kapitole dochází k podrobnému zaměření na odlišnosti a shody v mateřské škole v České republice a ve Francii, je popsáno, jak probíhá zápis do školky, jak vypadá den českého a francouzského dítěte, jaké povinnosti má dítě a učitelka, jaké aktivity školka navíc nabízí dětem a jak fungují inspekce ve školkách. V přílohách jsou dále obsaženy fotografie ze školek a další přílohy v podobě materiálů souvisejících s chodem mateřských škol.

Velikým patrným rozdílem mezi školkami v ČR a ve Francii je volná středa uprostřed školního týdne. Pátá kapitola je věnována tomuto tématu a zaměřuje se na to, jaký vliv má volná středa na dítě a jeho budoucí vzdělání, stejně tak na vliv, který má volná středa na pracující rodiče.

V poslední době se v České republice i ve Francii rozběhl trend alternativních a soukromých školek. Šestá kapitola se jimi zabývá. Vysvětluje podrobněji fungování alternativních školek Daltonských, Lesních, Montessori a Waldorfských, Freinet a Steiner a v čem se tyto školky v základě liší od klasických školek a jakou školku vybrat pro své dítě. Neopomenutelnou formou soukromých školek jsou i školky firemní, které v mnoha případech usnadňují starosti okolo umístění dítěte do školky plně zaměstnaným rodičům. Firemní školky bohužel v dnešní době ještě nezaznamenaly velkou oblibu jak u zaměstnavatelů, tak u státu. Ten je zatím nepodporuje tolik, jako školky státní. I tyto školky mají svůj prostor v kapitole s názvem „Soukromé a alternativní školky“.

V přílohách práce jsou uvedeny pořízené fotografie ve školce Hrabákova a Jean de la Fontaine, poukazující na jednotlivé rozdíly již například v uspořádání školní třídy či fotografie vybavení školky, školních pomůcek a další dokumenty.

Přínosem práce je vysvětlení a poukázání na rozdíly mezi českou a francouzskou mateřskou školou a ukázka toho, jak vypadá den dítěte ve školce v České republice a jak ve Francii. Dále popsání rozdílných vzdělávacích systémů v obou zemích a zaměření se na největší rozdíly ve fungování mateřských škol a to na volnou středu ve Francii a čas, které dítě stráví ve školce každý den. Pro inspiraci novými trendy je připojena kapitola o alternativních školkách.

1 Vzdělávací systém v České republice

Český vzdělávací systém se dělí na tři cykly a to na primární (základní), sekundární (střední) a terciální (další). Školní vzdělávání je povinné od 6 let věku dítěte, končí 15 rokem a je bezplatné.¹ Povinné školní vzdělávání bylo zavedeno na českém území roku 1774 *Všeobecným školním řádem* Marií Terezií. Zákony a novely školství jsou dnes upravovány Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT).² Národní program rozvoje vzdělávání v České republice je rozpracován v „*Bílé knize*“, která formuje vládní strategii v oblasti vzdělávání.³

1.1 Mateřská škola

První vzdělávací institucí, které může dítě již od 3 let navštěvovat, jsou mateřské školy. Ty jsou v České republice nepovinné a existují jak státní, které jsou bezplatné, tak soukromé školky. Postupně se rozvíjející alternativní školky jsou více popsány v kapitole „Alternativní a soukromé školky“. Každá mateřská škola se řídí podle Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání (RVP PV), který je ošetřován Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy. Dále si každá mateřská škola tvoří sama podle sebe (ale vždy v souladu s RVP PV) svůj školní rámcový program (ŠVP) a každá třída tvoří svůj třídní vzdělávací program (TVP). Podrobnější informace o fungování mateřské školy jsou uvedeny ve třetí kapitole „Mateřská škola v České republice“.⁴

1.2 Základní škola

Dalším stupněm je základní škola, která je rozdělena na devět tříd. Dělí se na dva stupně, první stupeň, od první do páté třídy a druhý stupeň, od šesté do deváté třídy. Žáci nastupují na základní školu v šesti letech a povinná školní docházka je ukončena v patnácti

---

¹ *Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy*, [online], dostupné z [www: http://www.msmt.cz/vzdelavani/system-vzdelavani-v-cr](http://www.msmt.cz/vzdelavani/system-vzdelavani-v-cr), navštíveno dne 7.3.2013

² *Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy*, [online], dostupné z [www: http://www.msmt.cz](http://www.msmt.cz), navštíveno dne 7.3.2013

³ *Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy*, [online], dostupné z [www: http://aplikace.msmt.cz/pdf/bilakniha.pdf](http://aplikace.msmt.cz/pdf/bilakniha.pdf), navštíveno dne 7.3.2013

⁴ *Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy*, [online], dostupné z [www: http://www.msmt.cz/vzdelavani/system-vzdelavani-v-cr](http://www.msmt.cz/vzdelavani/system-vzdelavani-v-cr), navštíveno dne 7.3.2013

letech. V některých případech může dojít k odkladu povinné školní docházky a to z důvodu nezralosti dítěte. V tom případě dítě nastupuje o rok později, v sedmi letech. Odklad může být uložen maximálně dvakrát za sebou, ale to se děje pouze v ojedinělých případech, kdy už je na zvážení, zda by nebyla pro dítě vhodná speciální výuka. Z páté, ze sedmé nebo z deváté třídy mohou žáci odejít studovat na osmileté, šestileté či čtyřleté gymnázium, jejichž zaměření je přes všeobecné, humanitní až ke sportovnímu.⁵

1.3 Střední škola

Po základní škole má student na výběr, zda bude pokračovat na gymnáziu, střední odborné škole, na odborném učilišti zakončeném maturitou či na učilišti. S výjimkou posledního trvají tyto typy škol čtyři roky a jsou ukončeny maturitní zkouškou. Student musí složit přijímací zkoušku, existují ale i střední školy, kde je uchazeč přijat na základě průměru. Ten se u jednotlivých středních škol může odlišovat a hodnotí se výsledky za poslední tři vysvědčení (za celý osmý ročník základní školy a za pololetní vysvědčení v deváté třídě).⁶

1.4 Vysoká škola

Po střední škole přichází na řadu vysoká škola. V České republice existují vysoké školy soukromé a státní. Na státní školu musí student řádně složit přijímací zkoušky, existují ale i VŠ bez přijímacích zkoušek. Vysokoškolské studium dále sestává z tříletého bakalářského studijního programu, po jehož úspěšném absolvování získá student titul bakalář nebo z pětiletého magisterského programu (ty už jsou ale v dnešní době na ústupu). Po bakalářském studiu může student pokračovat ve dvouletém navazujícím magisterském studiu po jehož ukončení získá titul inženýr či magistr. Dále je samozřejmě možnost pokračovat v doktorandském studiu.⁷

---

⁵ *Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy*, [online], dostupné z [www: http://www.msmt.cz/vzdelavani/system-vzdelavani-v-cr](http://www.msmt.cz/vzdelavani/system-vzdelavani-v-cr), navštíveno dne 7.3.2013

⁶ *Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy*, [online], dostupné z [www: http://www.msmt.cz/vzdelavani/system-vzdelavani-v-cr](http://www.msmt.cz/vzdelavani/system-vzdelavani-v-cr), navštíveno dne 7.3.2013

⁷ *Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy*, [online], dostupné z [www: http://www.msmt.cz/vzdelavani/system-vzdelavani-v-cr](http://www.msmt.cz/vzdelavani/system-vzdelavani-v-cr), navštíveno dne 7.3.2013

2 Vzdělávací systém ve Francii

System školního vzdělávání se ve Francii poněkud odlišuje od našeho systému. Co však zůstává stejné je rozdělení na primární, sekundární a terciální vzdělávání a dále fakt, že povinná školní docházka začíná od 6 let a trvá do 16 let věku.⁸ Je povinná pro všechny francouzské děti, stejně tak jako pro zahraniční děti žijící na území Francie. Primární stupeň vzdělávání je, pokud dítě nenavštěvuje školu soukromou, rovněž bezplatný. Než přejdeme k samotnému rozdělení na mateřskou, základní, střední a vysokou školu, je třeba uvést základní rozdělení. Vzdělávání se dělí na l'école primaire, která obsahuje mateřskou školu (l'école maternelle) a základní školu (l'école élémentaire). Po ukončení l'école primaire následuje Collège, dále Lycée a po něm univerzita nebo grandes écoles. Co je rovněž zcela odlišné je volná středa v průběhu školního týdne. Děti a žáci na l'école primaire do školy ve středu nechodí vůbec, od Collège se škola ve středu koná, ale například jenom do poledne nebo do jedné, dvou hodin. Záleží na každé škole. Rozdělení l'école primaire je následovné:

L'école primaire

- 1. cyklus (l'école maternelle)
cycle d'apprentissages premiers
  - petite section
  - moyenne section
- 2. cyklus
cycle d'apprentissages fondamentaux
  - grande section

L'école élémentaire

- cours préparatoire, CP
- cours élémentaire 1, CE 1
- 3. cyklus (l'école élémentaire):
cycle d'apprentissages approfondissements
  - cours élémentaire 2, CE 2

---

⁸ *Services public* [online], dostupné z [www: http://vosdroits.service-public.fr/F1898.xhtml](http://vosdroits.service-public.fr/F1898.xhtml), navštíveno dne 8.3.2013

- cours moyen 1, CM 1
- cours moyen 2, CM 2

2.1 Mateřská škola (l'école maternelle)

Školní docházka může začínat, pokud se tak rodič rozhodne, mateřskou školou. Téměř každé dítě ve Francii chodí do mateřské školy, ať už do soukromé či státní. Ve školním roce 2011/2012 navštěvovalo mateřskou školu podle průzkumů 2 561 848 žáků.⁹ Mateřská škola je otevřena pro všechny děti od 3 do 5 let a kromě zařízení soukromých je rovněž, jako povinná školní docházka, bezplatná. V mateřské škole se dále děti rozdělují do „sekcí“ a začínají „malou sekcí“ (petite section), pokračují do „střední sekce“ (moyenne section) a mateřskou školu zakončí ve „velké sekcí“ (grande section, která spadá ale už do 2.cyklu).¹⁰ Podrobnější popis fungování v mateřských školách bude podán ve čtvrté kapitole „Mateřská škola ve Francii“.

1.cyklus

École maternelle

- petite section, věk 3 roky
- moyenne section, věk 4 roky
- grande section, věk 5 let

2.2 Základní škola (l'école élémentaire)

Další pomyslnou příčkou na stupnici je základní škola. Ta, jak již bylo řečeno výše, je bezplatná a povinná. Můžeme ji přirovnat k našemu prvnímu stupni a je pro děti od 6 do 11 let. Zde dochází snad k největšímu rozdílu s českým vzdělávacím systémem, jelikož tu nefungují klasické třídy od první do deváté, ale jsou zde dva cykly: do druhého cyklu je ještě řazena velká sekce mateřské školy (grande section GS), ta ale nespadá do l'école

⁹ *Ministère Éducation nationale* [online], dostupné z [www: http://www.education.gouv.fr/cid166/l-ecole-maternelle-organisation-programme-et-fonctionnement.html](http://www.education.gouv.fr/cid166/l-ecole-maternelle-organisation-programme-et-fonctionnement.html), navštíveno dne 7.3.2013

¹⁰ *Ministère éducation nationale* [online], dostupné z [www: http://www.education.gouv.fr/pid35/ecole-maternelle.html](http://www.education.gouv.fr/pid35/ecole-maternelle.html), navštíveno dne 7.3.2013

élémentaire. Základní škola začíná v „přípravném kurzu“ (cours préparatoire, CP, věk dítěte je 6-7 let), který odpovídá naší třídě první. Ekvivalentem k české druhé je „základní kurz 1“ (cours élémentaire 1, CE 1, věk 7-8 let) a na něj navazuje druhý cyklus základní školy (naše třetí třída) „základní kurz 2“ (cours élémentaire 2, CE 2, věk 8-9 let). V naší čtvrté třídě navštěvuje francouzské dítě „střední kurz 1“ (cours moyen 1, CM 1, věk 9-10 let) a základní školu zakončuje ve „středním kurzu 2“ (cours moyen 2, CM 2, věk 10-11 let), který je totžný s českou pátou třídou. K lepšímu porozumnění přidávám následující shrnutí:¹¹

2. cyklus

- GS, 5-6 let

L'école élémentaire

- CP, 6-7 let
- CE 1, 7-8 let

3. cyklus

- CE 2, 8-9 let
- CM 1, 9-10 let
- CM 2, 10-11 let

2.3 Collège

Na základní školu navazuje další stupeň vzdělávání, kterým je tzv. Collège. Celá Collège odpovídá našemu druhému stupni a je rozdělena do tří cyklů. Je tedy od 11 do 15 (16) let a začíná prvním cyklem (le cycle d'adaptation/ adaptační cyklus) počínaje šestou třídou (la classe de sixième, 11-12 let). Zde panuje jediná shoda s českým vzdělávacím systémem, kdy se francouzská šestá třída rovná české šesté třídě. Další třídou a zároveň druhým cyklem (le cycle central/ centrální cyklus) je pátá třída (la classe de cinquième, 12-13 let), která je ekvivalentní pro českou 7 třídu, a čtvrtá třída (la classe de quatrième, 13-14 let), jenž se shoduje s 8. třídou. Collège je ukončena třetím cyklem (le cycle d'orientation/

---

¹¹ *Ministère éducation nationale* [online], dostupné z [www: http://www.education.gouv.fr/cid213/l-ecole-elementaire-organisation-programme-et-fonctionnement.html](http://www.education.gouv.fr/cid213/l-ecole-elementaire-organisation-programme-et-fonctionnement.html), navštíveno dne 7.3.2013

orientační cyklus) třetí třídou (la classe de troisième, 14-15 (16) let), která je ve shodě s českou 9. třídou. Ve třetí třídě zároveň žáci skládají státní zkoušku (Diplôme national du brevet). Zkouška ale nemá postupující či vyřazující charakter. Slouží pouze ke zjištění, zda žák dosáhl všech požadavků a dále pokračuje ve studiu na Lycée. Pro lepší porozumění nabízím následující přehled:¹²

Collège

- 1. cycle (le cycle d'adaptation)
  - la classe de sixième
- 2. cycle (le cycle central)
  - la classe de cinquième
  - la classe de quatrième
- 3. cycle (le cycle d'orientation)
  - la classe de troisième

2.4 Lycée

Lyceum, které odpovídá naší střední škole, je pouze tříleté. Skládá se z prvního stupně, „la seconde“, druhé stupně „la première“ a z třetího, konečného, „la terminal“. V „la terminal“ skládá student maturitní zkoušku (le baccalauréat) a střední školu končí o rok dříve než čeští středoškoláci.

2.5 Univerzity a Grandes écoles

Na lyceum navazující vysoké školy zahrnují univerzity a tzv. grandes écoles („velké“ školy, které jsou považovány za prestižnější než univerzity a nabízejí širokou škálu zaměření. Dále nabízejí svým studentům studium formou praxe, kdy student týden pracuje a týden chodí do školy. Studenti Grandes écoles mimo jiné stráví povinně dva semestry pracovní v zahraničí a po úspěšném ukončení studia škola garantuje studentovi zaměstnání ve velmi prestižních společnostech). Na univerzitě se student může rozhodnout

---

¹²Ministère éducation nationale [online], dostupné z www: <http://www.education.gouv.fr/cid80/les-horaires-par-cycle-au-college.html>, navštíveno dne 7.3.2013

podle sebe zda bude studovat 2 nebo 3 roky (tříleté studium je na úrovni našeho bakalářského) nebo 5 pět let, které odpovídá našemu magisterskému studiu. Pro přijetí na univerzity se ve Francii neskládají přijímací zkoušky, univerzity jsou otevřeny všem, o to těžší ale většinou bývá školu úspěšně dostudovat.

3 Mateřská škola v České republice

Abych mohla popsat fungování školky tak, jak skutečně probíhá, navštívila jsem mateřskou školku Hrabákova na Jižním Měste na Praze 11 (Hrabákova 2000/II, 148 00, Praha 11 – Jižní Město), do které jsem sama jako malá chodila. Získat přístup do mateřské školy bylo v Čechách, oproti Francii, podstatně jednodušší. Stačilo školku telefonicky kontaktovat s dotazem, jestli mě přijme jako stážistu a poté si už jen domluvit datum s paní ředitelkou. Nebylo už dále potřeba vyřizovat různé papíry a dokumenty, abych přístup získala. Ředitelka následně zapíše do výkazu, že byl ve školce stážista. Ve školce jsem strávila jeden den s dětmi a poté měla rozhovor s paní ředitelkou Alenou Sazmovou. Mateřská školka patří obci (pokud se nejedná o školku soukromou), v tomto případě je jejím vlastníkem Praha 11. Je jejím zřizovatelem a rovněž financuje provoz školky. Platy zaměstnanců jsou ale hrazeny magistrátem, tedy ministerstvem. Ve školce Hrabákova je 120 dětí, které jsou rozděleny do 4 tříd jenž jsou věkově smíšené.

Předškolní vzdělávání není v České republice povinné, přesto za školní rok 2011/2012 navštěvovalo mateřskou školu v ČR 342 521 dětí.¹³

3.1 Rámcový vzdělávací program

Úkolem institucionálního předškolního vzdělávání je doplňovat rodinnou výchovu a v úzké vazbě na ni pomáhat zajistit dítěti prostředí s dostatkem mnohostranných a přiměřených podnětů k jeho aktivnímu rozvoji a učení.¹⁴ Pro každou mateřskou školu jsou tedy stanoveny určité normy a předpisy ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy. Platí pro ně rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání (RVP PV) a ten je pro všechny školky stejný, tím se musí řídit. Od 1.9.2012 navíc přibyly tzv. KOVY (konkretizované výstupy), které specifikují, co by měly děti znát, jaké by měly mít „vzdělání“ na konci předškolního období a co by měly umět do první třídy. RVP PV jsou pevně dané, zatímco KOVY jsou „náповědou“ pro učitele, kteří by například nevěděli, jak se správně k výuce postavit. KOVY nejsou zákonná legislativa, ale metodická pomoc.

---

¹³ Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, [online], dostupné z [www: http://www.msmt.cz/file/26021](http://www.msmt.cz/file/26021), navštíveno dne 12.3.2013

¹⁴ Výzkumný ústav pedagogický, *Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání*, Praha (dostupný v MŠ Hrabákova)

Dále si každá mateřská školka (jakožto právní subjekt) už sama, v souladu s RVP PV, tvoří školní vzdělávací program (ŠVP), který má podle RVP PV určitou osnovu a další body, jenž se musí dodržovat. Na jeho vytvoření může mít vliv například to, kde se školka nachází (zda ve městě nebo na vesnici), její kapacita (menší vs. větší školka), kolik je učitelek a jak veliký je celkový personál školky, zda jsou třídy věkově smíšené či homogenní. Můžeme tedy říci, že školní vzdělávací program je tvořen každé školce na míru. ŠVP je od roku 2008 povinná dokumentace, tudíž musí být v každé mateřské škole. „Pokud například přijde do školky inspekce, nejdříve projde vzdělávací programy a až potom pozoruje a hodnotí, jak se s dětmi pracuje“.¹⁵ Pro ŠVP nejsou dané limity na jak dlouho platí, tudíž je na každé ředitelce mateřské školy, jak dlouho bude ŠVP fungovat. Jeho platnost může být na rok, na dva či na pět let. Ze ŠVP se tvoří třídní vzdělávací program (TVP) učitelkami MŠ. Učitelka má ale možnost se na tvorbě TVP nepodílet a být tak v nižší platové třídě, kdy je její hlavní povinností být s dětmi, hlídat je a věnovat se jim. Nebo si zvolí vyšší platovou třídu a zde už má povinnost se na třídním vzdělávacím programu podílet aktivně a sestavovat jej. Rodiče se na ŠVP/TVP žádným způsobem podílet nemohou. Pro učitelky mateřské školy je nejdůležitější částí RVP PV vzdělávací obsah, protože je zde uveden program na celý rok. Jak již bylo řečeno, ŠVP je vytvořen individuálně podle každé školky. Dále jsou v ŠVP rozpracované cíle, které jsou dodržovány v jednotlivých týdnech a dnech. Program na sebe navazuje a je rozplánován na celý den.¹⁶

Školní vzdělávací program zdejší školky je v souladu s RVP pro PV. ŠVP školky Hrabáková je aktualizovaný každý rok, jelikož se může změnit personál, mění se složení dětí, dochází ke změnám v budově atd. Na tvorbě ŠVP se ve školce Hrabáková podílí všechny učitelky v MŠ. Rozhodnutí o tom, kdo se na jeho tvorbě bude podílet, záleží na ředitelce. To znamená, že v jiných školkách tomu může být jinak. TVP tvoří obě učitelky na oddělení a každý rok se obměňuje. ŠVP školky Hrabáková je rozdělen na 7 témat na celý školní rok, která se v průběhu roku dodržují. Témata nejsou časově omezena, záleží na každé učitelce jak rychle podle nich postupuje a samozřejmě také na dětech. Za celý rok se ale musí splnit všechny. Například v zimě je tématem sněhulák či sněhová vločka, ráno se namaluje, poté se zacvičí, pak se s dětmi učitelka posadí, vysvětlí jim co je sníh a kde se

---

¹⁵ Z rozhovoru s paní ředitelkou MŠ Hrabáková, Alenou Sazmovou

¹⁶ Svobodová, E. a kol: *Vzdělávání v mateřské škole*, 1.vyd.: Praha, Portál, 2010,

vlastně bere, na totožné téma se přidá básnička nebo písnička a poté jdou děti ven, aby si na sních samy sáhly (pokud napadne). Jedno téma může trvat například celý den, není nijak časově omezené, jelikož učitelka nemůže dopředu přesně vědět, jakou rychlostí budou děti pracovat. V případě, že některé dítě na danou aktivitu chybí, není problém, aby si výkres či výrobek dodělalo až po jeho příchodu do školky. Nejsou tedy vytvořena žádná pevná data, kdy se daná aktivita musí ukončit. Vše je tvořeno zajímavým způsobem, nejedná se pouze o „obyčejné kreslení“, ale činnosti jsou vymyšleny interaktivně a nevěšnými metodami. Jelikož se rodiče nemohou podílet žádným způsobem na ŠVP/TVP, jsou o nich dobře informováni. Programy jsou vyvěšeny před každou třídou ve školce, stejně tak i KOVY a RVP je k dispozici na ministerstvu školství.

3.2 Zázpis

Na každý nadcházející školní rok probíhají zápisy na přelomu února a března. Rodiče dostávají rozhodnutí o přijetí/nepřijetí k prvnímu září následující školního roku. Jelikož zápisy probíhají přibližně půl roku před tím, než dítě do školky nastoupí, nejsou dána žádná výkonostní kritéria, na základě kterých by dítě bylo přijato či odmítnuto. Jisté limity, podle kterých jsou děti vybírány ale nastavené jsou. Mezi ně patří věk a trvalé bydliště dítěte. Podle toho se poté dělá tabulka na jejímž základě je vyhodnoceno, které dítě bude přijato a které ne. Dítě, které bydlištěm nezapadá do dané MŠ samozřejmě být přijato může, ale jen v případě, že jsou volná místa. V tomto případě tvoří výjimku předškoláci. V momentě, kdy je dítě rok před začátkem povinné školní docházky, musí být ve školce přijato, ať bydlí kdekoliv. Při přijímání dětí se jako první posuzuje tedy věk, to znamená že přednostně jsou přijímány předškolní děti ať jsou odkudkoliv, dále čtyřleté a tříleté, u kterých již rozhoduje místo trvalého bydliště. Pokud jsou stále ještě volná místa ve školce, mohou být přijaty děti mladší než tříleté a ty, které mají bydliště jinde, než je sídlo školky. U těch je dále ještě posuzováno například to, zda je matka samoživitelka a další body tak, aby to bylo pokud možno pro všechny rodiče spravedlivé. Věk dítěte hraje ale hlavní roli. Dříve bylo hlavní rolí bydliště dítěte, ale před dvěma lety vypsala obudsmanka desatero, podle kterého jsou děti nově přijímány. Bylo nastaveno věkové kritérium, jelikož to jediné je spravedlivé. Dítě má právo na vzdělání a ne rodina, což je logické, ale z ohledu na rodinu ne vždy praktické. Ředitel mateřské školy dává rozhodnutí o přijetí či nepřijetí dítěte. V případě nespokojenosti se rodiče mohou odvolat na magistrát.

V souvislosti s nově nastavenými kritérii mi paní ředitelka Sazmová uvedla ne až tak výjimečný příklad. Rodina s jedním dítětem, kde je z finančního hlediska potřeba, aby šla matka do práce nebo matky samoživitelky, které potřebují, aby jejich dítě bylo přijato do školky, zatímco maminka na druhé mateřské dovolené, kam nosí domů plat kromě příspěvku na mateřskou dovolenou ještě manžel může například rok s umístěním druhého dítěte počkat. S novými podmínkami přijetí dítěte přestala být v platnosti všechna kritéria, která zdejší školka měla. Dříve měla tato školka nastavena kritéria tak, že české děti měly přednost před dětmi cizinců, maminky, které nastupovaly do práce měly přednost před maminkami, které byly doma a byly například na druhé mateřské dovolené. S novými kritérii obudsmána bylo najednou vše diskriminační. Když se přijalo české dítě a cizinec ne, je to diskriminace. Pokud bylo přijato dítě pracující matky a dítě matky, která je doma, přijato nebylo, opět se jednalo o diskriminaci.

Samotný zápis MŠ Hrabákova probíhá následovně: dítě přijde s rodiči do školky odpoledne od dvou do pěti hodin. Podívají se jak je zařízená, jaký je jídelníček, co se běžně s dětmi dělá a pokud dítě chce, může si tam pohrát. Se zápisem probíhá rovněž den otevřených dveří a pro rodiče s dětmi jsou připravené i různé aktivity. Ve třídách jsou ale všechny děti, které školku navštěvují, proto zápis i den otevřených dveří probíhají v jeden den a to z důvodu hygienických norem. Rodiče si na začátku prohlídky vezmou přihlášku a po ukončení ji buď odevzdají vyplněnou nebo ne. Minimálně se stává, že by přišlo dítě v předškolním věku s tím, že do školky ještě nikdy nechodilo. Většinou mateřské školy řeší opačný problém a to jsou děti ještě netříleté.¹⁷

3.3 Den v mateřské škole

Den v MŠ Hrabákova vypadá následovným způsobem: mezi 6h30 a 8h30 rodič přivede dítě do školy a v té době probíhají činnosti podle volby a přání dětí. Dítě si kreslí, hraje si v místnosti s hračkami, případně dodělává činnost, kterou v předchozích dnech nestihlo. Po příchodu se všechny děti posadí ke stolům v jídelně a paní učitelka udělá prezenci dětí a mezi 8h30 a 9h00 probíhá ranní cvičení. Paní učitelka hraje na klavír, zpívá, děti s ní tancují a protahují se. V den, kdy jsem školku navštívila cvičily děti na zimní téma, předváděly jízdu na lyžích nebo sněhové vločky. Po cvičení následuje do 9h30

---

¹⁷ Z rozhovoru s paní ředitelkou MŠ Hrabákova, Alenou Sazmovou

svačina. V jídelně jsou umístěny čtyři kulaté stoly, ke kterým se vejde osm dětí, viz příloha č.1. Od 9h30 do 10h00 se konají řízené činnosti, např. výtvarné, pracovní, jazykové, literární, rozumové, matematické, pohybové atd. Do 11h30 jdou děti na školní zahradu nebo na procházku, odpovídá-li tomu počasí. Dále do 12h00 hodin následuje oběd a po něm příprava na odpočinek, který trvá až do 14h30. Pokud se dětem spát nechce, nejsou do spánku nuceny. Kromě předškolních dětí se ale musí natáhnout a alespoň si odpočinout. Poté je do 15h00 odpolední svačina a do 17h00 hodin následuje individuální práce s dětmi, volné hry a opět podle počasí pobyt na školní zahradě. Dítě může odcházet domů po obědě, tedy po dvanácté hodině a nebo až odpoledne, po patnácté hodině, kdy si rodič vyzvedne dítě podle svých časových možností, nejpozději však do 17h00.¹⁸ Vymezený čas a hodiny na danou činnost jsou orientační. Dítě se samozřejmě neustále učí novým věcem zábanou formou. Učí se počítat, rozpoznává čísla, umí poznat své jméno a pokud má zájem, naučí se ho i psát.

3.4 Učitelka v mateřské škole

Učitelka mateřské školy má na dítě nebývale velký vliv. Je to hned po rodičích první autorita, se kterou se dítě setkává a která má zásadní podíl na jeho budoucí vzdělávání. Učitelka musí děti především milovat, být citlivá a vnímavá a jít dětem dobrým příkladem. Jak řekl Jan Amos Komenský: „*Naši učitelé nesmějí být podobni sloupům u cest, jež pouze ukazují, kam jít, ale samy nejdou.*“¹⁹

Aby mohla být paní učitelka přijata jako zaměstnankyně mateřské školy, musí mít ukonečné vzdělání maturitou na střední pedagogické škole. Nebo mít tříleté studium na vyšších odborných školách ukončené absolutoriem. Absolventi těchto institucí získávají vyšší odborné vzdělání a titul diplomovaný specialista.²⁰ Další vzdělávací nároky na budoucí učitelky nejsou. Zákonem není požadovaná ani praxe, ale pokud je někde vyžadovaná, potom vychází individuálně z požadavků ředitelky jednotlivé MŠ. Ředitelka MŠ Hrabáková Alena Sazmová se domnívá, že: „*Mladá paní učitelka se dá určitým způsobem někam nasměrovat, zatímco starší paní učitelka má své zvyky a metody a*

¹⁸ Celkový režim dne a organizace činností v MŠ Hrabáková je uveden v příloze, viz příloha č.2

¹⁹ Citace, [online], dostupné z [www: http://citaty.net/autori/jan-amos-komensky/](http://citaty.net/autori/jan-amos-komensky/), navštíveno dne 30.3.2013

²⁰ Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, [online], dostupné z [www: http://www.msmt.cz/vzdelavani/system-vzdelavani-v-cr](http://www.msmt.cz/vzdelavani/system-vzdelavani-v-cr), navštíveno dne 7.3.2013

inovativní způsoby výuky například nemusí chtít akceptovat“.²¹ Z důvodu nedostatku kvalifikovaných kantorů je od 1.9.2012 udělaná tzv. prostupnost. To znamená, že v MŠ může učit vychovatel a učitelka prvního stupně základní školy. I přesto ale učitelů není moc a tak si ředitelka mateřské školy nemůže vybírat jak by chtěla. Často chodí na pohovory nekvalifikovaní učitelé a od toho se odvíjí i jejich platové ohodnocení, což vede v některých případech i k postupnému nezájmu o práci.

Všechny učitelky v mateřské škole jsou si rovny (účast při tvorbě ŠVP na nadřazenost či podřazenost mezi nimi nemá žádný vliv). Po učitelkách není požadovaná žádná rekvalifikace, jelikož všechny jsou už kvalifikované. Dobrovolně se mohou účastnit upevňování kvalifikace, ale nemohou to dostat příkazem od ředitele. Upevňování kvalifikace spočívá například ve výtvarné či hudební výchově, učitelka pozná nové metody, například jak zvládnout hodnocení dítěte či novinky v logopedii. Každá učitelka má vyučovací povinnost 31 hodin týdně a na jednu třídu jsou dvě učitelky na celý den. Počet učitelek v jedné mateřské škole se samozřejmě odvíjí od kapacity mateřské školy.

Ve školce Hrabákova, která je relativně malou školkou, jsou 4 třídy dětí na než připadá osm učitelek včetně ředitelky. Ta má ale zkrácený úvazek na 18 hodin týdně (počet hodin se odvíjí podle počtu tříd). Rovněž i zástupkyně ředitelky má zkrácený úvazek. Když se poníží dva úvazky takovýmto způsobem, byla by potřeba nová učitelka. Jelikož nejsou dostačující finanční prostředky, kantoři se takto věnují dětem na úkor svého volna. Vzhledem k faktu, že tato práce je vykonávána právě z lásky k dětem, svého obětovaného času nelitují.

3.5 Dítě v mateřské škole

Počet dětí v jedné třídě je daný zákonem. Legislativně to může být maximálně 24 dětí na třídu, ale po dohodě se zřizovatelem, tedy s obcí, se může počet dětí ve třídě navýšit o 4. Jak již bylo řečeno, učitelů je málo, a tak je snaha naplnit třídu co nejvíce, nicméně pravdou je, že 28 dětí na jednu učitelku je hodně. Bohužel se s tím nedá nic dělat, protože čím více dětí na méně učitelů, tím méně peněz ze státního rozpočtu. Záleží na školce, zda rozdělí děti do tříd podle věku nebo budou třídy smíšené. Dítě by mělo nastupovat ve třech

---

²¹ Z rozhovoru s paní ředitelkou MŠ Hrabákova, Alenou Sazmovou

letech a odcházet na základní školu v šesti letech. Ve třídě ale může být dítě od 2,5 let až do 7 nebo 8 let. Pokud se totiž do školky vejde dítě, které není v září tříleté, ale je samostatné (nenosí pleny, umí si dojít na záchod, nají se samo), může být přijato. Pokud dítě zůstane ve školce do 7 či 8 let, jedná se o odklad povinné školní docházky. Ty nejsou nijak netypické a dítě může mít maximálně dva odklady. Případy dvouletého odkladu jsou ojedinělé. Jednoletý odklad vychází asi na 5 ze 40 dětí. Příjem netříletých dětí ale není vždy zcela vhodný, jelikož dítě není ještě zralé a do kolektivu to také není vhodné.

3.6 Výdaje rodičů

S navštěvováním mateřské školy jsou samozřejmě spojeny jisté výdaje rodičů a to i v případě, že se jedná o státní školku. Platí se stravné, které činí okolo 30 korun na den za dítě a dále úplata za předškolní vzdělávání v mateřské škole, jinými slovy školné. Školné je ale každý rok jiné, protože se vypočítává z neinvestičních výdajů za uplynulý kalendářní rok. To znamená, že současný školní rok je školné nastavené za rok 2011 a platí od 1.9.2012 do 31.8.2013. Do neinvestičních výdajů nejsou započítávány platy zaměstnanců, protože by školné bylo přibližně dvakrát tak dražší. Počítají se do něj „provozní peníze“ jako je nájemné (pokud existuje), energie, materiál, hračky a všechny peníze, které má školka od zřizovatele. To se spočítá a výsledek se vydělí počtem dětí a měsíci. Záleží samozřejmě na výdajích, jaké škola má. Někdy je energie hrazena obcí a v tom případě je školné nižší.

Školné na aktuální školní rok ve školce Hrabákova je 795 korun na dítě za měsíc. Na Jižním Městě se školné pohybuje mezi 600 a 1100 korun za měsíc.

3.7 Aktivity mateřské školy

Mateřská škola nabízí dětem aktivity i mimo standartní výuku. Ty se u jednotlivých školek samozřejmě liší, prakticky zůstávají ale podobné. Do aktivit MŠ Hrabákova patří angličtina, výtvarná výchova, flétna, kytara, keramika a atletika (probíhají jednou za čtrnáct dní místo spaní a jsou jen pro starší děti), zpěv, rytmika a plavání. Tyto kroužky zajišťují učitelky MŠ. V rámci programu mateřské školy chodí děti do divadel, muzeí, na koncerty, výstavy a to pouze na území Prahy. Školky v přírodě obecně ještě fungují, ale ve

školce Hrabákova se už nekonají. Legislativně je velmi náročné pořádat školku v přírodě a bez překročení zákonných norem se téměř nedá realizovat. A to z důvodu nedostatku zaměstnanců. Péče o děti musí být na školce v přírodě pokryta samozřejmě stoprocentně, ale protože má učitelka vyučovací povinnost šest hodin denně (které by se měla dodržovat i na školce v přírodě), bylo by potřeba učitelů dvakrát tolik a to by bylo finančně velmi náročné. A na vyplácení přesčasů učitelkám nezůstávají peníze ze školkového rozpočtu. Mezi aktivity školky patří i různé besídky, vánoční, ke dni matek a dětí, táborák na školní zahradě na konci školního roku a pasování předškoláků na školáky. Dále různé koncerty, vystoupení a ukázky toho, co se děti ve školce během školního roku naučily, výstavy jejich prací apod. Rodiče jsou tedy pravidelně informováni o tom, co dítě ve školce dělá a pokud jim to nestačí, můžou se kdykoliv obrátit na učitelku svého dítěte, případně na ředitelku školky.

3.8 Inspekce

Přijde-li do školky inspekce, musí být vždy ohlášená. Hlásí se zhruba čtrnáct dní před příchodem a inspektoři by měli chodit jednou za tři roky. Jelikož je ale inspektorů málo a školek hodně, v praxi to v MŠ Hrabákova chodí tak, že inspekce probíhá zhruba jednou za pět let. Neohlášené inspekce chodí jen v případě udání. V České republice může mateřskou školu zvenčí kontrolovat kdokoli. Chodí tedy inspekce z ministerstva školství, zde se jedná o kompetentní orgán. Další kontrola může být ekonomická. V tomto případě přijde zřizovatel a kontroluje finance. Po nich smí přijít samozřejmě hygiena, která kontroluje kuchyňské prostory, jak se dětem vaří, kdy se pere, jak je prádlo uloženo. Inspekci může provést zdravotní pojišťovna za účelem zjištění, zda školka správně odvádí zdravotní pojištění a po nich i kontroly na státní správu, zda je správně odváděné sociální pojištění. Další kontrola může přijít ze strany hasičů, kteří se podívají, jestli jsou správně umístěny hydranty, hasící přístroje a označení únikových cest a východů. Mezi posledními může přijít inspektorát práce, který se podívá na pracovní smlouvu a zkontroluje dodržování pracovní doby. Mimo jiné mohou samozřejmě kdykoliv přijít rodiče, ale u nich to není běžné a ani dobré pro děti. Dítě se s matkou chová zcela jinak než bez ní a má pocit, že si může dovolit vše, co si normálně ve školce nedovolí.

Podle zkušeností paní ředitelky Aleny Sazmové zůstávají rodiče maximálně chvíli ráno při příchodu dítěte do školky. V půl deváté se zavřou dveře a rodiče do školky poté už nechodí. Vzhledem k aktivitám, které školka pořádá, viz. předchozí kapitola, není přítomnost rodičů v běžném dni nutná. Takle možnost pro ně ale existuje.

4 Mateřská škola ve Francii

Stejně jako v Praze, i v Clermont-Ferrand jsem navštívila mateřskou školu. Byla jsem přijata školkou École maternelle Jean de la Fontaine (24, rue de la Grande-Combaude, 63 100, Clermont-Ferrand, France). Ve školce jsem strávila dva dny (jeden a půl dne s dětmi ve škole v petite section a moyenne section a dále jsem se účastnila návštěvy muzea) a poté měla rozhovor s paní ředitelkou Christine Bouznif. Získání přístupu do MŠ vyžadovalo mnohem více úsilí a dokumentů než v České republice. Nejdříve bylo potřeba kontaktovat školky, zda mě přijmou. Odpovědi se mi dostalo bohužel jen od pár z nich a rozhodla jsem se pro školku Jean de la Fontaine. Dalším krokem bylo kontaktovat na univerzitě „Bureau des stages“ a požádat o vystavení dokumentu, který stážistovi umožní do školky vstoupit. Bureau des stages dá nejdříve k vyplnění „předdokument“ s nímž je třeba dojet do školky a požádat paní ředitelku o podpis. Předdokument je následně odevzdán v Bureau des stages a zaměstnankyně vydá „hlavní dokument“, jenž se skládá z několika stránek, kde se vyplňuje adresa stážisty a jeho studijní obor, adresa školky a účel stáže. To vše ve čtyřech kopiích (jedna pro stážistu a pro jeho univerzitu, pro školku a pro bureau des stages). Dalším krokem je donést dokumenty vyplněné stážistou a podepsané ředitelkou školky do bureau des stages, kde si nechají kopii a originál pošlou na inspektorát ke schválení. Po schválení stáže inspektorátem následuje další návštěva v Bureau des stages, která stážistovi předá schválený dokument a on tak získá přístup do školy. Po ukončení stáže se ještě musí napsat zpráva ze stáže (rapport de stage) a až poté získá stážista finální potvrzení o tom, že absolvoval stáž.

Mateřská škola patří radnici (obci Clermont-Ferrand) a rovněž jí náleží veškeré vybavení ve školce. Učitelé v mateřské škole jsou zaměstnanci státu a jsou jím placeni. Dále v MŠ působí „ATSEM“ (agent territorial spécialisé en école maternelle) a ti jsou zaměstnanci obce a jsou placeni obcí. Ve školce Jean de la Fontaine je v současnosti 203 dětí rozděleno do 8 tříd a školka spadá do „zone d'éducation prioritaire“ (zóna prioritního vzdělávání). Do zóny prioritního vzdělávání patří oblasti, ve kterých se nachází vzdělávací instituce (école nebo collège) dotovány kromě jiného zvláštními prostředky. Nejčastěji v nich žijí sociálně slabší rodiny, přistěhovalecké rodiny, ve kterých rodiče mluví velice špatně francouzsky a děti při vstupu do školky téměř vůbec. Školky jsou více autonomní, aby mohly řešit každodenní problémy a situace s takovými rodinami. Zóny prioritního

vzdělávání jsou definovány v národním vzdělávacím systému a byly vytvořeny v roce 1981 tehdeším ministrem školství Alainem Savary.²²

4.1 Vzdělávací program

V otázce vzdělávacího programu se Francie mírně odlišuje od České republiky. Rovněž je dán jeden stejný program státem pro všechny školky (nejmenuje se RVP, ale můžeme ho přirovnat k našemu RVP), ale už dále neexistuje školní vzdělávací program. Shoda je v třídním vzdělávacím programu, který si tvoří učitelky samy a mají „pedagogickou volnost“ co se týká tvoření TVP (samozřejmě musí být v souladu s programem daným státem). Program, který vytváří stát pro všechny mateřské školy je dostupný na internetu.²³ Hlavními body tohoto programu je naučit dítě objevit psaní, stát se žákem, jednat a vyjadřovat se pomocí svého těla, objevit svět a vytvářet, představovat si, vnímat a cítit. Mateřská škola se skládá ze tří sekcí, malé, střední a velké a dítě postupuje z jedné do druhé. Mnou navštívená škola má navíc ještě sekci „zcela malých“ dětí. Těmto dětem jsou dva roky a více a chodí do školky jenom na dopoledne. Zájem rodičů umístit děti již do této sekce je opravdu vysoký.

4.2 Zápis

Ve Francii probíhá zápis do mateřské školy odlišným způsobem než v České republice. O dítě může být postaráno ve školce maximálně tři roky, tudíž mateřská škola začíná ve třech letech. Má-li školka, do které je dítě zapsáno sekci pro zcela malé děti a volná místa, může ji navštěvovat již od dvou let. Pokud se rozhodnou rodiče pro státní školku, první zápis probíhá na obecním úřadě místně příslušném trvalému bydlišti dítěte. Podle sektoru bydliště jim tam také řeknou do jaké školky bude chodit jejich dítě. Chtějí-li rodiče, aby bylo jejich dítě zapsáno do jiné školky, než do které spadá podle trvalého bydliště, musí o to zažádat písemně na obecním úřadě. Potřebují od něj obdržet potvrzení, stejně tak jako potvrzení od obecního úřadu, do kterého je řazena žádoucí školka. Obecní

---

²² *Ministère éducation nationale, Éducation prioritaire*, [online], dostupné z www.educationprioritaire.education.fr/connaître/reperes-historiques.html, navštíveno dne 12.3.2013

²³ *Ministère éducation nationale* [online], dostupné z <http://www.education.gouv.fr/cid33/la-presentation-des-programmes-a-l-ecole-maternelle.html>, navštíveno dne 11.3.2013

úřady to mohou samozřejmě odmítnout, vyhovuje se pouze ve výjimečných případech, například když v místě trvalého bydliště školka chybí. Rodiče musí tedy jako první zajít na obecní úřad a donést fotku dítěte, kopii rodného listu, potvrzení o bydlišti a dokumenty prokazující, že dítě je očkované proti záškrtu, tetanu a dětské obrně. Obecní úřad následně vydá dokument s potvrzením, že všechny požadované dokumenty byly odevzdány a sdělí rodině, ve které školce bude dítě docházku vykonávat. Poté se rodiče dostaví do dané mateřské školy a přinesou stejné dokumenty jako na obecní úřad společně s potvrzením, které na úřadě obdrželi. Zápis musí být proveden nejpozději do června roku, kdy dítě do školky nastupuje. Každá školka má ale zápis stanovený individuálně a je tedy potřeba se informovat v jednotlivých mateřských školách (nejčastěji probíhají zápisy v březnu, na přelomu března a dubna nebo v dubnu). Stejně jako v ČR, ani ve Francii nejsou po dítěti vyžadované žádné dovednosti či znalosti.²⁴

4.3 Den v mateřské škole

Jednotlivé dny v MŠ ve Francii se svým programem ode dne ve školce v ČR prakticky moc neodlišují. To je vidět na MŠ Jean de la Fontaine: rodič přivede své dítě do školky v menším časovém rozmezí než u nás, mezi 8h20 a 8h40, poté se zamknou dveře školky a rodiče už tam nemají přístup. Po vstupu do třídy si každé dítě vezme kartičku se svou fotkou a jménem a vloží ji do domečku na stěně, který symbolizuje školku a tudíž i děti, které jsou přítomny. Menší domeček symbolizuje domov dětí a tam se dávají kartičky těch, kteří chybí (viz příloha č.3). Do 9 hodin se udělá prezence dětí, učitelka zkontroluje, zda všechny děti, které jsou ve třídě, mají kartičku „ve školce“ a zapíše si to ještě do sešitu. Když je prezence hotová, děti si říkají básničky a říkanky, zpívají, opakují to, co se naučily v předchozích dnech, vyjmenovávají dny v týdnu, roční období nebo měsíce v roce.

Od devíti hodin probíhá dopolední svačina a po ní děti do 10h00 cvičí. Po cvičení se děti přesouvají na školní dvorek, kde si během půl hodiny hrají a poté se přesouvají zpět do tříd a až do 11h30 probíhají řízené činnosti jako je kreslení, vybarvování, modelování a různé vyrábění. V 11h30 si rodiče přicházejí vyzvednout děti. Zde dochází k menšímu rozdílu s českou mateřskou školou, kdy dítě může ve školce na oběd zůstat nebo si ho

---

²⁴ *Ministère éducation nationale* [online], dostupné z [www: http://www.education.gouv.fr/cid161/l-inscription-a-l-ecole-maternelle.html](http://www.education.gouv.fr/cid161/l-inscription-a-l-ecole-maternelle.html), navštíveno dne 17.3.2013

rodiče vyzvednout a ve 13h30 přivedou dítě zpět do školky na odpolední vyučování. To je povinné až od moyenne section, tudíž dítě musí být ve školce až do 16h30. V petite section mají rodiče na výběr, buď si dítě vyzvednou v poledne, naobědvá se doma a do školky už nejde nebo se naobědvá doma a do školky se vrátí na odpoledne (nebo ve školce i obědvá). Děti, které ve školce zůstávají na oběd si po něm jdou odpočinout a během odpoledního vyučování si hrají podle sebe, vyrábí, modelují a pokud je odpovídající počasí, hrají si na zahradě. Od střední sekce potom například dávají písmena do správného pořadí a zde se i postupně naučí psát tiskací různá krátká slova. Děti mají i své sešity, do kterých si lepí své výtvary nebo když se učí písmena vybarvují předměty, které daným písmenem začínají (viz příloha č. 4).

Prostory školky se ve Francii odlišují od školky v ČR. Ve Francii má každá třída svou jednu místnost, ve které jsou stoly s židlemi, prostory na hraní a stůl paní učitelky. (viz příloha č. 5). Toalety jsou společné pro všechny děti na patře. Zatímco ve školce Hrabáková je pro každou třídu jedna jídelní místnost (viz příloha č.1), dále zvlášť herna, společenská místnost na cvičení a toalety.

4.4 Učitelka v mateřské škole

Každá učitelka v MŠ musí mít vzdělání Bac+5 (odpovídá našemu magisterskému studiu). Zajímavostí je, že může studovat jakýkoliv obor, ale před tím, než získá diplom jako učitelka MŠ, musí složit státní zkoušku (concours), která se skládá ze dvou částí, písemné a ústní. K přijetí do mateřské školy nemusí mít budoucí učitelky žádné předchozí zkušenosti s výchovou dětí. Pracovní doba každé učitelky se oproti ČR liší, ve Francii to je 24 hodin týdně. Ve třídě je ještě s učitelkou „ATSEM“ (agent territorial spécialisé en école maternelle) a v malé a střední sekci je na jednu třídu jedna ATSEM. Ve velké sekci je na dvě třídy jedna ATSEM. Učitelky si samy vytváří třídní vzdělávací program. Získané dovednosti ale musí odpovídat tomu, co by dítě mělo umět na konci školního roku (to je dané státem).

4.5 Dítě v mateřské škole

Mateřská škola Jean de la Fontaine se nachází v „obtížně zóně“ (zone difficile) a proto může být ve třídě maximálně 27 dětí. Pokud jich je více, otevře se nová třída. Naopak, pokud je ve třídě méně než 22 dětí, třída se zavře. V ostatních zónách je maximální počet dětí 28 a třída se může naplnit maximálně o tři děti navíc a pokud je ve třídě více než 31 dětí, otevírá se automaticky nová třída. Naopak, pokud je ve třídě méně než 25 dětí, třída se zavře. Děti se rozdělí do ostatních tříd, ale učitelky jdou učit do jiné školky. Stát totiž platí určitý počet vyučujících vzhledem k počtu žáků. Pokud jde třída na výlet, opouští školní budovu, připadá na jednu učitelku 8 dětí.

Doba, kterou stráví děti ve školkách ve Francii se značně liší od těch v České republice. Počínaje classe moyenne, musí být dítě ve školce od 8:30 do 16:30. V petite section může jít domů po dopoledním vyučování a pokud si rodiče přejí, může se vrátit dítě do školky i na odpoledne. Samozřejmě i v ČR zůstávají děti ve školce do pěti hodin odpoledne. U nás to ale záleží na časových možnostech rodičů a není to povinnost. Pokud tedy rodič nechce, aby jeho dítě trávilo celý den ve školce, vyzvedne si ho dříve. Francouzské dítě tráví od čtyř let ve školce téměř celý den. Pokud navštěvuje po škole ještě nějaký zájmový kroužek, který trvá od pěti do šesti do večera, moc volného času na hraní si v parku nebo doma mu nezbyvá. To může častokrát vyvolávat problémy, jelikož dítě samo ještě nechápe, že musí být ve školce tak dlouho a nezbyvá mu již žádný čas na hraní. Osobně dávám přednost českému systému, kdy může jít dítě domů kdykoli během dne (resp. po obědě) a není povinno trávit ve školce určitý čas. Samozřejmě je správné snažit se dítě vzdělávat co nejlépe, ale přece jenom se stále jedná o předškolní vzdělávání a dítě si hrát potřebuje, ne trávit pouze celý den ve školce.

4.6 Výdaje rodičů

Navštěvuje-li dítě soukromou školu, rodiče musí platit samozřejmě měsíční školné, které se liší podle jednotlivých školek. V případě školky Jean de la Fontaine platí rodiče pouze za svačinu pro dítě, která je stojí 15 euro za školní rok. Pokud zůstává dítě ve školce i na oběd, platí rodiče i za něj, peníze neplatí školce, ale obci. Žádné měsíční školné jako v českých školkách se zde neplatí.

4.7 Aktivity mateřské školy

Aktivity jednotlivých mateřských škol se liší a je na každé ředitelce, kam a jaké výlety se během školního roku budou konat. Děti mohou chodit do muzeí, divadel, galerií, na koncerty a výstavy nebo na výlety do přírody.

V mateřské školce Jean de la Fontaine mají udělaný plán na celý rok a snaží se s dětmi dělat co nejvíce aktivit mimo prostředí mateřské školy. Aktivity se liší podle každé section. V malé sekci mají děti tři výlety za rok. První je výlet na farmu, další výlet do lesa a posledním výletem je půldenní pobyt v přírodě. Tam si děti vyrábějí různé věci například z kamenů, lesních větviček a výrobky si poté odnáší domů. Jsou v kontaktu s přírodou a učí se ji respektovat. Ve střední sekci jdou děti navíc do vzdělávacího střediska, které se nachází nedaleko Clermont-Ferrand a patří městu. Tam se o děti starají zaměstnanci centra, CPIE (centre permanent d'initiation à l'environnement) a děti tam učí novým věcem, například lovení ryb, pečování o zvířata či správné chování v přírodě. Ve velké sekci mají děti pět výletů za školní rok. Ke každému z výletu jsou přizváni rodiče a pokud chtějí, mohou se účastnit celého výletu a vidět tak, jak jednotlivé aktivity probíhají, co se dítě učí a jak je s ním zacházeno. Vždy po výletu si děti společně s učitelkou sepiší, kde byly, co dělaly a jak se jim tam líbilo. Během následujících dní se o uplynulém výletu baví, připomínají si jeho průběh a tím se podněcují všechny děti ke komunikaci a jejich vyjadřovací schopnosti se rozšiřují.²⁵

Stejně tak jako české mateřské školy, i ty francouzské nabízejí dětem aktivity nad rámec klasického školního programu. Většinou se jedná o sportovní (atletika, judo atd.), výtvarné či hudební aktivity. Jelikož mateřskou školku Jean de la Fontaine navštěvují ve velkém počtu nefrankofonní děti pocházející ze sociálně slabších rodin, nabízí školka jinou formu aktivit. Pokud si rodiče přejí, může zůstat dítě po vyučování, do 17h30. Děti jsou rozděleny do malých skupinek, ve kterých si hrají a zábavnou formou pracují s jazykem, učí se novým gramatickým pravidlům a vyjadřování se. Smyslem je tedy prohlubovat jazykové znalosti dětí, jenž by s tím mohly mít doma jinak problémy.²⁶

Během mého pobytu ve školce Jean de la Fontaine jsem měla možnost jít s dětmi na výlet do muzea moderního umění (Musée Edgar Quinet). Děti byly v muzeu rozděleny

---

²⁵ Z rozhovoru s ředitelkou MŠ Jean de la Fontaine, Christine Bouznif

²⁶ Z rozhovoru s paní ředitelkou MŠ Jean de la Fontaine, Christine Bouznif

do dvou skupin. Jedna skupina šla na prohlídku obrazů a aby to bylo pro děti zábavné a poutavé, dostávaly různé úkoly a o jednotlivých obrazech hodně mluvily a vyjadřovaly svůj názor. Druhá polovina vyráběla v ateliéru zimní vločky. Návštěva trvala necelou hodinu a půl a děti byly zpět ve školce před obědem.

4.8 Inspekce

System inspekci a kontrolování školek se ve Francii odlišuje. Do školky mají přístup pouze inspekce pověřené ministerstvem školství, které kontrolují, jak se s dětmi zachází a zda mají v pořádku vzdělávací programy. Další kontroly do mateřských škol nemají přístup. Inspekce chodí jednou za tři roky a musí být dopředu ohlášeny. Mateřská škola dostane zpětně hodnocení v podobě známky. Pro rodiče jsou několikrát do roka pořádány dny, ve kterých mohou při vyzvednutí dítěte nahlédnout do jeho prací a promluvit si o něm s učitelkou.²⁷

---

²⁷ Z rozhovoru s paní ředitelkou MŠ Jean de la Fontaine, Christine Bouznif

5 Volná středa

Na první pohled největším rozdílem mezi českým a francouzským vzdělávacím systémem je volná středa v týdnu. Původně bylo volno ve středu z důvodu praktikování katechismu, dnes však již tyto náboženské důvody vymizely a volná středa zůstává nadále. V českém vzdělávacím systému nic takového neexistuje a děti chodí do školy každý den od pondělí do pátku. Pravdou je, že oproti českým dětem, ty francouzské již od „classe moyenne“ mateřské školy musí být každý den v týdnu, kromě tedy zmiňované středy, ve školce od půl deváté do půl páté. Volná středa se může jevit celkem logicky vzhledem k času strávenému ve školce během klasického školního týdne. Přesto však, pokud necháme stranou teoretický vzdělávací systém jak ve Francii tak v ČR, nabízí se otázka je-li volná středa užitečná? Dítě se již od útlého věku učí tomu, že jeden den v týdnu kromě klasického víkendu přichází odpočinek a to nepůsobí kladně na jeho další rozvoj, kdy nabyde dojmu, že i v klasickém pracovním, studijním týdnu musí přijít jeden den pauza. A pokud se na volnou středu podíváme z pohledu pracujících rodičů, veškeré výhody zmizí. Zde nastává otázka, jak zařídit pracovní koloběh tak, aby byl rodič volný každou středu v týdnu? Pokud je rodič sám sobě pánem, nejspíš si dokáže pracovní rozvrh zařídit tak, aby byl ve středu k dispozici jen a pouze pro své dítě. Ale co když je rodič zaměstnancem jemuž jeho zaměstnavatel nedovolí se každou středu uvolnit z pracovního koloběhu? Zde přichází v úvahu chuť, kterou ale ne každý rodič dokáže akceptovat nebo si ji nemůže dovolit. Dalo by se říci, že volná středa je pro pracující rodiče demotivující k jejich postoji pracovat, vzdělávat se a být užitečný pro společnost. Sám jistě moc dobře ví, jestliže si nemůže dovolit platit dětem družinu či chuť, že zaměstnavatel zřejmě nebude nadšený z 28 hodinové pracovní doby svého zaměstnance (pracovní týden ve Francii činí 35 hodin týdně, ne 40 hodin jako v České republice). Případně pokud přijde na pohovor do zaměstnání s tím, že má dítě, zaměstnavatele hned napadne, že každou středu mohou vznikat problémy. Tudiž logicky dá přednost muži nebo ženě bez dítěte. Jistě, je tu možnost družiny či nějakého zájmového kroužku, ty jsou ale placené a ne všichni rodiče si tuhle možnost mohou dovolit.

Domnívám se, že volná středa v současném francouzském školním systému má své opodstatněné místo. Dítě v mateřské škole, které je čtyři dny v týdnu ve školce pravidelně do půl páté odpoledne si potřebuje jeden den odpočinout. Přestože den stráví navštěvováním koníčků či různých zájmových aktivit, není nuceno vstát a jít do školky.

Má čas samo pro sebe a den stráví v rámci možností podle svých představ. Takto funguje systém ve Francii již řadu let a tak i rodiče jsou na něj zvyklí a s volnou středou i s případným hlídáním pro své děti zkrátka počítají.

6 Alternativní a soukromé školky

Přestože je práce zaměřena především na porovnání klasické mateřské školy ve Francii a v České republice, považuji i tak za důležité zmínit pojem alternativní školky a co vše tento termín obnáší. V dnešní době 21. století jsou nám v České republice k dispozici i jiné než klasické školky jak je známe. Pokud je rodič nespokojen nebo se mu nejeví jako vhodné, aby jeho dítě navštěvovalo klasickou školkou, jeho možnosti a výběr jsou opravdu široké. Samotné slovo alternativní je převzato z latinského slova *alter*, které znamená druhý, jiný, odlišný, tudíž již na první pohled je vidět, že tento typ školky se bude odlišovat od té běžné. Důvodů, proč si vůbec vybrat alternativní školkou pro své dítě existuje více. Nejčastěji proto, že vztah mezi učitelem a dítětem je na jiné bázi, role učitele není pevně stanovena a on působí ve většině případů jako rádce, jeho úkolem je především zajistit optimální rozvoj dítěte, organizace vzdělávání a metody vyučování se razantně liší od běžných školek a samotný obsah je pojat také jinak. Může se odlišovat i hodnocení žáků a do popředí je stavěna individualita dítěte. Výchova je rovněž cílena individuálním způsobem a je podřízena vlastním potřebám jedince. Pokud se rodič rozhodne pro nějakou alternativní školkou, nemusí shánět odbornou literaturu, jelikož informace o těchto typech školek jsou dostupné na internetu. Mezi alternativní a nové typy patří dnes již velké množství školek, zde jsem vybrala a rozhodla se definovat čtyři následující:

1. Daltonská školka

Podstatou Daltonských školek je svoboda dítěte. Děti si samy rozhodují, kdy a co budou dělat. Dalším důležitým bodem je zodpovědnost, dítě je samo zodpovědné za své úspěchy či neúspěchy. Děti pracují vždy společně v kolektivu a je rovněž na nich, jak dlouho budou danou práci vykonávat a kolik času jí chtějí věnovat. Po odvedené práci si děti hodnotí a posuzují, co právě vykonaly a tato činnost působí kladně na jejich další rozvoj v oblasti sebekritiky a pozitivně ovlivňuje zdravé sebevědomí dítěte. Daltonské principy můžeme shrnout do tří základních bodů, a to samostatnost, spolupráce a volnost.²⁸

---

²⁸ *Alternativní školky* [online], dostupné z [www: http://www.alternativniskoly.cz/category/dalton/](http://www.alternativniskoly.cz/category/dalton/), navštíveno dne 7.3.2013

2. Lesní školka

Tento typ školky patří mezi nedávné a je na každém rodiči zda ho uzná za vhodný. Jeho podstata je založena na pobytu v přírodě. Děti se pěšky přesunou do přírody a to za každého počasí, kde také tráví většinu dne. V přírodě mají vždy nějaký „úkryt“ v podobě přístřešku, indiánského teepee apod., kde se mohou ohřát, najíst či případně si odpočinout. Poskytovatelé lesních mateřských školek věří, že „*pobyt v přírodě může dát dětem plnohodnotnou přípravu do života*“.²⁹ Myšlenka lesní školky je tedy prostá – být s dětmi v přírodě a nechat je se naučit samostatnosti. Dítě se rychle otuží a naučí se poradit si za jakýchkoliv podmínek, připravit dřevo na topení a samozřejmě přírodu ochraňovat a už v raném věku se učí zábavnou formou ekologii. Nespornou výhodou lesních školek jsou i nižší náklady, než je tomu v případě ostatních alternativních zařízení.

3. Montessori školka

Mezi další alternativní typy školek můžeme zařadit Montessori školku. Jedná se, podobně jako u Daltonské školky o typ výuky, která klade důraz především na individualitu, spontánnost a samostatnost dítěte. Záleží na dítěti co a kdy bude dělat a jak dlouho se dané činnosti bude věnovat. Děti v jednotlivých třídách jsou věkově promíchané, což vede k větší toleranci dítěte, nápomoci ostatním a jeden od druhého se učí. Výuka je vedena formou zážitku a především interaktivně. Montessori koncept je pojat způsobem, kdy učitel nemá právo dítě formovat, ale vystupuje pouze jako rádce a rovnocenný partner k dítěti. Například dítě má možnost se učit psát a procvičovat psaní takovým způsobem, kdy píše do písku. Pokud udělá chybu, může se hned opravit, aniž by někdo viděl, že udělalo chybu. Podobných nápaditých způsobů výuky najdeme v Montessori školce nepřehledné množství.³⁰

4. Waldorfská školka

Cílem Waldorfské školky není pouze dítě vzdělávat, ale zároveň je kladen důraz na rozvoj estetiky, citů dítěte a morálního chování. Důležitým aspektem v tomto konceptu je dodržování zvyků a svátků během roku. Činnost je vedena

---

²⁹ Lesní MŠ [online], dostupné z [www: http://www.lesnims.cz/](http://www.lesnims.cz/), navštíveno dne 7.3.2013

³⁰ Montessori školka [online], dostupné z [www: http://www.montessoricr.cz/principy-montessori-pedagogiky/](http://www.montessoricr.cz/principy-montessori-pedagogiky/), navštíveno dne 7.3.2013

způsobem, aby dítě vědělo a cítilo, že se podílí a spoluvytváří, spoluprožívá život v mateřské školce. Dítěti je poskytováno spoustu vzorů k napodobování, což je také jeden z hlavních pilířů Waldorfské školky. Dalším způsobem, jak rozvíjet dítě, je pěstování smyslu pro pořádek, rozvíjení motorických a pohybových schopností, tvůrčí fantazie, vyjadřovacích schopností. Při malování je kladen důraz na vnímání barev pomocí uměleckého zážitku. Nejsou opomenuty ani situace, ve kterých je dítě vedeno k tomu, aby si vytvořilo závěr a úsudek na základě vlastních zkušeností a nevědomě jim zkušenosti i návyky předat.³¹

Kromě lesních školek jsou ostatní tři výše uvedené registrované a platí pro ně stejné podmínky a mají stejnou podporu jako ty běžné. Neznamená to tedy, že by neměly všechny svůj řád a nemusely dodržovat předepsané požadavky státem. Zřizovatel musí samozřejmě splňovat hygienické, stavební, hasičské a všechny další normy. Ve výše uvedených typech alternativních školek, kromě lesní školky, lze dále pokračovat i na základní škole. Tato možnost se mi jeví jako praktická, protože dítě zvyklé od malička na alternativní přístup výuky by mohlo mít s klasickou výukou na běžné základní škole problémy.³²

Samozřejmě i cena za alternativní a soukromé školky se pohybuje na jiné úrovni, než je tomu ve školkách veřejných. V soukromé školce se školné pohybuje od 5 do 15 tisíc korun za měsíc, ve velkých městech až 18 tisíc korun měsíčně³³, a je tedy zřejmé, že volba alternativní školky či školky soukromé nezávisí pouze na vůli rodičů. Soukromé školky jsou v České republice voleny, i přes jejich vysokou cenu, stále více rodiči. Tím pádem se i ročně zvyšuje počet soukromých školek. Za poslední čtyři roky se počet téměř zdvojnásobil, v roce 2008 byl počet soukromých školek 82, zatímco v roce 2011 to už bylo 150.³⁴

Další variantou soukromých mateřských škol jsou školky podnikové. Je třeba uvést, že termín podnikové školky či školky firemní není zatím zavedený termín. Novela

---

³¹ *Waldorfská školka* [online], dostupné z [www: http://www.waldorfskaskolka.cz/clanky/skolka.html](http://www.waldorfskaskolka.cz/clanky/skolka.html), navštíveno dne 7.3.2013

³² Kořátková, S. *Dítě a mateřská škola*, 1.vyd. Praha: Grada Publishing, 2008, ISBN 978-80-247-1568-1

³³ *Česká televize* [online], dostupné z [www: http://www.ceskatelevize.cz/ct24/ekonomika/165872-zajem-o-soukrome-a-firemni-skolky-roste/](http://www.ceskatelevize.cz/ct24/ekonomika/165872-zajem-o-soukrome-a-firemni-skolky-roste/), navštíveno dne 7.3.2013

³⁴ *Česká televize* [online], dostupné z [www: http://www.ceskatelevize.cz/ct24/ekonomika/165872-zajem-o-soukrome-a-firemni-skolky-roste/](http://www.ceskatelevize.cz/ct24/ekonomika/165872-zajem-o-soukrome-a-firemni-skolky-roste/), navštíveno dne 7.3.2013

školského zákona využívá opisný termín „mateřská škola určená ke vzdělávání dětí zaměstnanců zřizovatele nebo jiného zaměstnavatele nebo zaměstnavatelů“.³⁵ Ty u nás prozatím nejsou moc rozšířené (v ČR funguje pouze 11 podnikových školek), jelikož tento typ školek je zřizován zaměstnavatelem v prostorách podniku jako jedna ze zaměstnaneckých výhod. Firmy samozřejmě dostávají příspěvky od státu, ve většině případů ale přesto dotují školku převážně z vlastních financí a základním problémem je daňová neodečitelnost na firemní školku. I vzhledem k tomuto faktu postupně oblíbá firemních školek v ČR roste a to nejen z důvodu, že státní školky stále častěji z nedostatku míst děti odmítají.³⁶ Firemní školky by se v budoucnu mohly stát samozřejmostí. Nedochozelo by tak k upřednostňování mužů či bezdětných žen před těmi s dětmi a na trhu práce by byly rovné příležitosti pro všechny uchazeče či zaměstnance. Existují i firemní školky, které mohou přijímat děti již od několika měsíců. Záleží totiž na firmě, jaké podmínky si pro přijetí dětí stanoví. Přijetí takto malého dítěte je pro pracujícího rodiče obrovská výhoda, kterou může vrátit zaměstnavateli v podobě stoprocentního pracovního nasazení.³⁷

Stejně tak i ve Francii jsou alternativní školky na vzestupu. Jejich výhody a pozitiva se neliší od těch v České republice. Okolo 20 tisíc dětí je zapsáno v alternativních školách a jedná se především o Montessori školu, dále Freinet a Steiner školy. Druhá z nich, Freinet škola, vychází z francouzského učitele počátku dvacátého století Célestina Freineta, jehož pedagogické metody se zaměřují na auto-učení dítěte. Podle něj to co motivuje dítě je odlišný způsob poznávání vytvářením projektů, které jsou zaměřeny na okolní svět. Nejdůležitějším principem jeho učení je důvěra dítěte sama v sebe. Učitelé jeho pedagogiky vždy hodnotí to dobré, třebaže je toho málo. Vždy se zaměří na to, v čem dítě uspělo a tím posilují jeho sebevědomí. Pedagogika rakouského filozofa konce 19. století Steinera se zaměřuje na externí svět, na to, co je a co se odehrává mimo zaběhnuté prostředí dítěte. Zajímavým faktem je, že ve Francii platí rodiče školné za

---

³⁵ *Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy* [online], dostupné z [www: http://www.msmt.cz/vzdelavani/firemni-skolka-informace](http://www.msmt.cz/vzdelavani/firemni-skolka-informace), konzultováno dne 7.3.2013

³⁶ *Česká televize* [online], dostupné z [www: http://www.ceskatelevize.cz/ct24/ekonomika/165872-zajem-o-soukrome-a-firemni-skolky-rose/](http://www.ceskatelevize.cz/ct24/ekonomika/165872-zajem-o-soukrome-a-firemni-skolky-rose/), navštíveno dne 7.3.2013

³⁷ *Firemní školky* [online], dostupné z [www: http://www.firemni-skolky.cz/218--uvodni_slovo](http://www.firemni-skolky.cz/218--uvodni_slovo), navštíveno dne 7.3.2013

alternativní školy na základě jejich příjmů. Tento systém umožňuje i rodinám s nižšími příjmy, aby jejich dítě navštěvovalo tento typ škol.³⁸

---

³⁸ *Basta!* [online], dostupné z [www:](http://www.bastamag.net/spip.php?page=recherche&recherche=stein&x=-939&y=-162)
<http://www.bastamag.net/spip.php?page=recherche&recherche=stein&x=-939&y=-162>, navštíveno dne
30.33.2013

Závěr

Bakalářská práce je zaměřena na mateřské školy v České republice a ve Francii. Jsou zde popsány rozdílnosti a shody ve fungování dvou stejných institucí ve dvou odlišných zemích. Své místo má v práci volná středa, kdy děti z école primaire nechodí do školy a nejsou opomenuty ani v poslední době se více rozšiřující a na oblibě získávající alternativní školky.

V prvních dvou kapitolách je popsán vzdělávací systém od mateřské školy až po univerzity tak, jak funguje v České republice a jak ve Francii. Ke shodě v obou zemích dochází na rozdělení vzdělání primárního, sekundárního a terciálního. Velký rozdíl v systému je již v mateřské škole, která je ve Francii rozdělena na petite, moyenne a grande section. České děti jsou rozděleny do tříd, ve kterých zůstávají. Rozdílné fungování pokračuje i během základní školy. Ve Francii funguje École primaire, která je rozdělena do třech cyklů a do které spadá école maternelle, petite, moyenne a grande section a dále potom École élémentaire, která je rozdělena na cour préparatoire, cours élémentaire 1, cours élémentaire 2, cour moyen 1 a cour moyen 2. V České republice je základní škola rozdělena na dva stupně, I. (1.-5. třída) a II. (6.-9. třída). Ve Francii oproti tomu nastupuje školák po prvním stupni na Collège, která je rozdělena rovněž na tři cykly a je složena z šesté, páté, čtvrté a třetí třídy (poslední uvedená je totožná s naší devátou třídou). Rozdíl mezi středními školami spočívá v tom, že francouzská střední škola trvá pouze tři roky a že francouzští studenti skládají maturitu již ve třetím ročníku a o rok mladší než čeští studenti. Na univerzitu je ve Francii přijat každý, nekonají se zde přijímací zkoušky, zatímco v České republice se neskládají jen v několika případech.

Třetí a čtvrtá kapitola popisuje fungování školek v České republice a ve Francii. Z mé návštěvy mateřských školek v Praze a v Clermont-Ferrand a z rozhovorů s jejich ředitelkami vychází praktické fungování mateřské školy. Je zde popsán školákov den, rozdíly a shody v jednotlivých článcích MŠ jako je vzdělávací program, zápis do školky, učitelka v MŠ, dítě v MŠ a aktivity školky, které nabízí dětem a kdy se konají případné inspekce. Zatímco v Čechách se dítě zapisuje do školky přímo v samotné školce, ve Francii musí rodiče zapsat dítě nejdříve na obecním úřadě a až poté ve školce. Velikým rozdílem je zde volná středa ve Francii a fakt, že děti jsou od moyenne section ve školce povinně každý den od půl deváté až do půl páté, zatímco dítě v České republice může chodit během celého navštěvování mateřské školy domů po obědě nebo po třetí hodině.

Neopomenutelným rozdílem je i vzdělávací program, který je sice prakticky shodný, všechny školky vychází z programu tvořeného státem, ale liší se v tom, že každá školka v České republice má svůj školní vzdělávací program, který je vytvářen školce na míru, zatímco ve Francii tento program neexistuje a přistupuje se rovnou k třídnímu vzdělávacímu programu. Dalším výrazným rozdílem je pracovní doba učitelek v MŠ. Ty ve Francii pracují 24 hodin týdně, zatímco učitelka v ČR má vyučovací povinnost 31 hodin za týden. Ve Francii je navíc ještě v každé třídě „ATSEM“ (agent territorial spécialisé en école maternelle), který během dne pomáhá učitelce a kromě grande section je na každou třídu jedna ATSEM, v grande section je jedna ATSEM na dvě třídy.

Pátá kapitola pojednává o již zmiňované volné středě a klade si otázku, zda je volná středa efektivní. Odpověď na ni není bohužel jednoznačná. V současné době se na ministerstvu školství projednává návrh, že by školáci na école primaire chodili do školy čtyři a půl dne v týdnu. Čili by se zrušila celá volná středa a nahradilo by ji středeční dopolední vyučování. Návrh je zatím v jednání.

O alternativních školkách hovoří kapitola šestá. Jejich obliba se v poslední době v České republice rozšiřuje a stále více a více rodičů volí některé z dostupných variant. Největším rozdílem mezi školkami státními a alternativními je přístup k dítěti. Nahlíží se na něj jako na samostatného jedince a učitelka v jeho rozvoji a formování pouze pomáhá, nijak ho neřídí. Umožňuje mu rozvíjet jeho možnosti. Rovněž i ve Francii se tento trend rozšiřuje a učitelky tohoto typu škol zastávají názor, že děti by se měly opravovat samy a individuálně objevit v čem udělaly chybu a přijít na to, co mohou příště zlepšit. Alternativní školky umožňují dítěti si více věřit a rozvíjet sebedůvěru a zdravé sebevědomí. Ve větší míře podněcují dětskou zvědavost, zájem a radost z poznávání. Dítě je více v kontaktu s ostatními dětmi a učí se těsnější spolupráci s ostatními jedinci kolem sebe. Přes všechny výhody alternativních školek není tento typ vzdělávací instituce bohužel dostupný všem, kteří by o něj měli zájem. A to z důvodu vysokého školného. V České republice se měsíční školné v alternativní školce ve velkých městech pohybuje okolo 15 tisíc korun, v pařížském regionu ve Francii je to okolo 600 euro, což je přibližně stejná částka jako v ČR.

Mateřské školy a jejich fungování v České republice a ve Francii se v několika věcech a faktech odlišují, v jiných jsou stejné. Co však obě dvě instituce spojuje, je zaměření na dítě a na jeho úspěšný rozvoj a připravení ho na vstup do základní školy. Obě

se snaží, aby jeho přechod z jedné na druhou vzdělávací instituci byl co nejjednodušší a co nejlépe zvládnutelný. Dítě dostává od mateřské školy základní a potřebné vzdělání. Každodenní docházení do této předškolní instituce má na dítě veliký vliv a formuje nejen jeho osobnost, ale také jeho další přístup ke vzdělávání, které ovlivní celý budoucí život dítěte.

Résumé

Le sujet de mémoire de licence „L'école maternelle française en comparaison avec l'école maternelle tchèque“ est l'explication et le résumé des différences en fonctionnement entre les deux, au premier vue les mêmes, institutions en France et en République tchèque. Les connaissances acquises dans les écoles maternelles sont décrites dans chaque chapitre. Les deux premiers résument le système éducatif de l'école maternelle, l'école élémentaire à travers de lycée jusqu'à l'université dans les deux pays. Le second degré de l'école élémentaire en République tchèque est en France remplacé par collège et le lycée dure que trois ans. Faire suite au système éducatif, le troisième chapitre s'appelle « L'école maternelle en République tchèque ». Il contient les sous-chapitres qu'ils s'agissent de programme éducatif général, d'inscription aux écoles maternelles, de jour d'un enfant dans l'école maternelle, de maîtresse dans l'école maternelle, d'enfant qui fréquente l'école maternelle, de dépenses des parents et ce chapitre n'oublie pas ni les activités en plus d'école maternelle qu'elle offre aux enfants et enfin il parle d'inspections. La même structure garde le quatrième chapitre mais cette fois, il s'agit de l'école maternelle en France. La différence la plus évidente entre les écoles maternelles dans ce pays est le mercredi libre au milieu de la semaine. Dans le mémoire de licence, ce sujet a son place dans le cinquième chapitre. Le chapitre nommé « Les écoles alternatives » s'occupe d'une autre forme des écoles maternelles, leur type et leur description. A la fin dans le travail, il y a ajouté la liste des abréviations utilisées dans le texte et les annexes qui contiennent les photos faites dans les écoles maternelles de Jean de la Fontaine à Clermont-Ferrand et d'Hrabákova à Prague.

Pour l'obtention de toutes les informations et toutes les documentations j'ai cherché non seulement dans la littérature spécialisée, dans les sources d'internet et dans les articles divers mais surtout et avant tout je suis allée aux écoles maternelles Hrabákova à Prague et Jean de la Fontaine à Clermont-Ferrand. Dans les écoles maternelles mentionnées j'ai passé quelques jours et avec leurs directrices, madame Alena Sazmová et madame Christine Bouznif, j'ai eu la discussion privée. Dans cet entretien, elle m'ont donné les informations lesquelles j'ai successivement mis dans ce mémoire de licence et lesquelles j'ai divisé aux chapitres et puis subdivisé aux sous-chapitres. La première différence entre les écoles maternelles, encore avant que j'y puisse entrer, c'était l'acquisition d'accès. En République tchèque était suffisant d'appeler l'école maternelle et fixer une date exacte

avec directrice. Par contre en France, il y avait plus d'administration à régler. Premièrement, il a fallu aller au Bureau des stages pour avoir les documents utiles. Après avoir rempli les documents que j'y ai reçus, ils ont été envoyés au inspectorat qui les a confirmés et qui m'a donné l'accès aux écoles maternelles.

Les différences entre le système éducatif en France et en République tchèque sont évidentes depuis son commencement, des écoles maternelles. En France, l'école maternelle est divisée à la petite section, moyenne section et grande section. Par contre les trois sections en République tchèque n'existent pas comme ça. En République tchèque, l'école élémentaire fonctionne par une façon ascendante, les élèves commencent à la première classe et finissent à la neuvième. Après GS en France, les enfants procèdent au CP qui correspond avec première classe en République tchèque. La deuxième, la troisième, la quatrième et la cinquième sont équivalentes au CE 1, CE 2, CM 1 et CM 2. Le second degré en République tchèque commence par la sixième classe et finit par la neuvième tandis qu'en France les élèves suivent collège. Collège commence par la classe de sixième mais finit par la troisième. En ce qui concerne lycée, il y a une grande différence et c'est que les élèves tchèques y étudient quatre ans au lieu de trois ans, comme en France et donc les français passent le baccalauréat un an plutôt. C'est pourquoi ils entrent à l'université plutôt et également pourquoi ils finissent, normalement, ses études avant les étudiants tchèques.

La partie essentielle de mémoire de licence est pourtant la vue plus profonde au fonctionnement des écoles maternelles. Le but principal a été capter les différences entre les écoles maternelles et les montrer. Les différences et les distinctions, il y en a beaucoup, une seule chose reste cependant pareille. Et c'est l'éducation, le contentement et le bonheur des enfants comme eux-mêmes. Toutes les deux institutions suivent le programme éducatif donné par l'État. En République tchèque crée de ce programme le programme éducatif scolaire et puis pour chaque classe prépare le programme éducatif de classe alors qu'en France, ils ne créent pas le programme éducatif scolaire. Dans la création des programmes, les deux écoles ont la liberté pédagogique mais bien sûr qu'elle doivent respecter le programme éducatif d'État. Les autres différences évidentes sont au sujet d'inscription à l'école. Les enfants tchèques vont s'inscrire avec leurs parents directement à l'école maternelle, les petits français, en fait leurs parents, doivent premièrement aller à la mairie et s'inscrire là-bas. Ils sont également obligés d'y présenter quelques documents comme la

photo d'enfant et la confirmation de vaccination. La mairie communique après aux parents quel l'école leur enfant fréquentera. Les parents y vont et y présentent l'inscription. En ce qui concerne jour à l'école maternelle, sauf le temps que les enfants y restent, il n'y a pas de différences tellement grandes. L'école commence dans les deux cas à 8h30, à Hrabákova les parents peuvent emmener l'enfant entre à 6h30 jusqu'à 8h30. Les programmes des écoles maternelles sont approximativement pareils. Pendant la journée, les enfants dessinent, font de l'exercice, modèlent, jouent, se reposent et par une façon amusante et captivante, ils apprennent aux nouvelles choses. Ce qui est différent, c'est le temps que les enfants passent à l'école maternelle. En France, à partir de moyenne section, les enfants sont à l'école obligatoirement jusqu'à 16h30. La matinée dure de 8h30 jusqu'à 11h30 puis ils ont le déjeuner et l'après-midi commence à 13h30 jusqu'à 16h30. Par contre, les enfants en République tchèque peuvent partir après le déjeuner, après la sieste ou à 17h00 heures. En petite section les parents ont le choix: soit les enfants partent après la matinée et n'y aller plus, soit ils partent pour manger chez eux et rentrent à l'école à 13h30 ou bien ils restent à l'école maternelle toute la journée. L'autre distinction est l'éducation des maîtresses. En République tchèque, il faut avoir le baccalauréat d'une lycée pédagogique tandis qu'en France il faut avoir bac+5 et passer un concours pour le futur professeur. Ce qui est différent en France, c'est que dans une classe, il y a sauf la maîtresse encore l'ATSEM (agent territorial spécialisé en école maternelle). Il est l'assistant de maîtresse. Le nombre des enfants dans une classe est approximativement le même, en République tchèque c'est 24 enfants et après l'accord avec fondateur, ce nombre peut augmenter en plus de 4 enfants. En France, c'est 28 enfants avec l'augmentation de 3 enfants. Dans l'école Hrabákova, les parents paient les frais de scolarité, dans Jean de la Fontaine ils paient seulement pour l'alimentation pour les enfants. Les activités offertes par les écoles maternelles ne sont pas tellement distinctes. Il s'agit du sport, de la danse et dans le cas d'école Jean de la Fontaine, comme il y a beaucoup d'enfants non-francophones, encore les exercices du langage. Les inspections se déroulent pareillement, une fois par trois ans. La grande différence est le fait, que l'école maternelle en France peut contrôler seulement l'inspection du ministère d'éducation tandis que l'école maternelle en République tchèque peut être contrôlée par n'importe qui, comme le contrôle des pompiers, l'inspection du travail, société d'assurance et bien sûr les parents.

Le dernier chapitre s'agit d'écoles alternatives et privées. Cette tendance a beaucoup d'avantages, en dépit des frais scolaires elles ne sont pas accessibles pour tous les parents en République tchèque qui souhaitent y installer leur enfant. En France, le prix n'est pas beaucoup plus élevé. Néanmoins il y fonctionne un système quand les parents paient les frais scolaires d'après leur revenus. Cela augmente leur accessibilité mais quand même, l'école privée est grand élément dans le budget d'une famille.

Seznam použité literatury

Bečvářová, Z. *Současná mateřská škola a její řízení*, 1.vyd. Praha: Portál, 2003, ISBN 80-7178-537-7

Koťátková, S. *Dítě a mateřská škola*, 1.vyd. Praha: Grada Publishing, 2008, ISBN 978-80-247-1568-1

Prost, A. *Histoire de l'enseignement et de l'éducation IV. Depuis 1930*, Paris: Nouvelle Librairie de France, 1981, ISBN 2-262-02095-7

Svobodová, E a kol. *Vzdělávání v mateřské škole*, 1.vyd. Praha: Portál, 2010, ISBN 978-80-7367-774-9

Vial, J. *L'école maternelle*, 1.vyd. Paris: Presses Universitaires de France, 1983. ISBN 2 13 037845 5

Internetové zdroje

Alternativní školky [online], dostupné z www:
<http://www.alternativniskoly.cz/category/dalton/>

Basta! [online], dostupné z www:
<http://www.bastamag.net/spip.php?page=recherche&recherche=stein&x=-939&y=-162>

Citace, [online], dostupné z www: <http://citaty.net/autori/jan-amos-komensky/>,

Česká televize [online], dostupné z www:
<http://www.ceskatelevize.cz/ct24/ekonomika/165872-zajem-o-soukrome-a-firemni-skolky-roste/>

Firemní školky [online], dostupné z www: http://www.firemni-skolky.cz/218--uvodni_slovo

Lesní MŠ [online], dostupné z www: <http://www.lesnims.cz/>

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, [online], dostupné z www:
<http://www.msmt.cz>

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, [online], dostupné z www:
<http://aplikace.msmt.cz/pdf/bilakniha.pdf>

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, [online], dostupné z www
<http://www.msmt.cz/vzdelavani/system-vzdelavani-v-cr>

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, [online], dostupné z www:
<http://www.msmt.cz/file/26021>

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy [online], dostupné z www:
<http://www.msmt.cz/vzdelavani/firemni-skolka-informace>

Ministère Éducation nationale [online], dostupné z www:
<http://www.education.gouv.fr/cid166/l-ecole-maternelle-organisation-programme-et-fonctionnement.html>

Ministère éducation nationale [online], dostupné z www:
<http://www.education.gouv.fr/pid35/ecole-maternelle.html>

Ministère éducation nationale [online], dostupné z www:
<http://www.education.gouv.fr/cid213/l-ecole-elementaire-organisation-programme-et-fonctionnement.html>

Ministère éducation nationale [online], dostupné z www:
<http://www.education.gouv.fr/cid80/les-horaires-par-cycle-au-college.html>

Ministère éducation nationale, Éducation prioritaire, [online], dostupné z www:
www.educationprioritaire.education.fr/connaitre/reperes-historiques.html

Ministère éducation nationale [online], dostupné z www:
<http://www.education.gouv.fr/cid33/la-presentation-des-programmes-a-l-ecole-maternelle.html>

Ministère éducation nationale [online], dostupné z www:
<http://www.education.gouv.fr/cid161/l-inscription-a-l-ecole-maternelle.html>

Montessori školka [online], dostupné z www: <http://www.montessoricr.cz/principy-montessori-pedagogiky/>

Výzkumný ústav pedagogický, *Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání*, Praha

Waldorfská školka [online], dostupné z www:
<http://www.waldorfskaskolka.cz/clanky/skolka.html>

Seznam použitých zkratk

Agent territorial spécialisé en école maternelle - ATSEM

Cours élémentaire – CE

Cours moyen – CM

Cours préparatoire – PS

Česká republika – ČR

Francie – FR

Grande section – GS

Konkretizované výstupy - KOVY

Mateřská škola – MŠ

Moyenne section – MS

Petite section – PS

Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání – RVP PV

Střední škola – SŠ

Školní vzdělávací program – ŠVP

Třídní vzdělávací program – TVP

Vysoká škola – VŠ

Základní škola – ZŠ

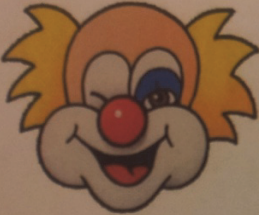
Přílohy

Příloha č.1, uspořádání stolů pro děti ve společenské místnosti ve školce v ČR

Příloha č.2, režim dne v MŠ Hrabákova

Mateřská škola Hrabákova 2000, Praha 4 - JTM

tel : 272 93 42 37
fax : 272 93 21 61
e - mail : info@mshrabakova.cz
web. stránky : www.mshrabakova.cz

ředitelka : Alena SAZMOVÁ
zást. řed. : Marlen JAROLÍMKOVÁ
hospodářka : Anna BARANKIEWITZOVÁ

Provozní doba mateřské školy : 6³⁰ - 17⁰⁰ hod.

REŽIM DNE A ORGANIZACE ČINNOSTÍ V MŠ

6³⁰ - 8³⁰ příchod dětí do MŠ - hry a činnosti dle volby a přání dětí, individuální práce s dětmi

8³⁰ - 9⁰⁰ ranní cvičení - pohybová chvílka

9⁰⁰ - 9³⁰ svačina

9³⁰ - 10⁰⁰ řízené činnosti (výtvarné, pracovní, jazykové, literární, rozumové, matematické, pohybové apod.)

10⁰⁰ - 11³⁰ pobyt venku - vycházka ; hry na školní Zahradě

11³⁰ - 12⁰⁰ oběd

12⁰⁰ - 13⁰⁰ příprava na odpočinek

13⁰⁰ - 14³⁰ odpočinek

14³⁰ - 15⁰⁰ odpolední svačina

15⁰⁰ - 17⁰⁰ individuální práce s dětmi, volné hry, podle počasí pobyt na školní zahradě

Příloha č.3, systém přítomných dětí ve třídě francouzské školky

Příloha č. 4, sešit dítěte v moyenne section ve školce Jean de la Fontaine

Příloha č.5, třída pro děti ve školce Jean de la Fontaine

